

Nyt fra nationalparken

Kære læser

Når man er ansat i nationalparksekretariatet, skal man kunne lidt af hvert. I slutningen af april var vores sekretær, Alette, på vej over Rønmødæmningen på vej på arbejde, da hun så en storspove stå med brækket vinge midt på vejen. Resolut kørte hun ind til siden og stavrede i høje hæle efter den skadede spove. Spoven var ikke helt tryk ved situationen og hoppede ned på forlandet - Alette sprang efter og fik indfanget den stakkels fugl.

Inde i bilen blev der skruet ned for radioen og selen kom på, mens spoven så til. Planen var, at spoven skulle reddes, men inden Alette nåede kontoret - med spoven under armen - kom der tre høje lyde, og ned faldt det smukke hoved: Spoven var død.

Men der ender historien ikke, for naturkonsulent John blev kontaktet, og han ville gerne have den i fryseren i køkkenet, hvor han kom i tanker om, at der i øvrigt lå en musvåge i forvejen. Ja sådan kan hverdagen være i sekretariatet...

PS. Det er ikke lovligt at køre med levende, vilde dyr i bilen. Så en lignende redningsaktion, som i øvrigt var mislykket, kan ikke anbefales.

Med ønsket om rigtig god læselyst og om fantastiske oplevelser ved Vadehavet - de bedste hilsner fra sekretariatet.

Natur-kunstnere tog imod på Fanø

Førende naturkunstnere fra britiske Society of Wildlife Artists ([SWLA](#)) er på Fanø i denne uge, hvor de maler, tegner og modellerer vores unikke natur. Omkring 150 interesserede benyttede sig af lejligheden til at se kunstnerne arbejde, da de holdt 'Artist Walk' i lørdags.

Besøget er anden halvdel under projekt 'Kunst, kultur og kobbersnepper' (eller The Wadden Sea Project), som startede i 2019 med et besøg i Højer. Med nogle års forsinkelse grundet corona arbejder kunstnerne en uge på bl.a. Fanø, Mandø, Skallingen og i Varde Ådal. Projektet er udviklet i et samarbejde mellem Nationalpark Vadehavet og naturvejleder Marco Brodde fra Fanø, som også er medlem af SWLA. Formålet med projektet er at skildre områdets natur og kulturlandskaber, møde lokalbefolkningen og arbejde med skoleklasser. Det ambitiøse projekt sætter Vadehavet på den internationale dagsorden via kunsten.

Når begge besøg er gennemført, skal værkerne udstilles både i den nordlige og sydlige del af i vadehavsområdet samt den østlige del af regionen og igen i England. Med det store materiale fra i alt over 20 kunstnere udgives også en tosproget bogudgivelse, der vil formidle og illustrere sammenhængen mellem menneske og natur i Vadehavets særegne landskaber.

Årsrapport: Et begivenhedsrigt 2021

2021 blev endnu et godt og travlt år for Nationalpark Vadehavet. Selv om året naturligvis var kratigt påvirket af corona-situationen med nedlukkninger og begrænsninger, så bød det på masser af aktiviteter, projekter og indsatser inden for vore primære virkefelter: natur, landskab, kultur/kulturarv, friluftsliv, undervisning, forskning, formidling, udvikling og turisme i vadehavsområdet og det internationale vadehavssamarbejde. Plus alt det løse...

Du kan se og læse om det hele i vores Årsrapport 2021, som netop er blevet offentliggjort, efter at bestyrelsen har godkendt den.

I årsrapporten kan du finde korte omtaler af alle projekter m.v. og en opstilling af de resultater, som er opnået. Du kan også få detaljerede tal om nationalparkens økonomi, se hvordan vi er organiseret m.v.

Og det er ikke tal og tekst det hele – i årsrapporten er der også blevet plads til mange flotte og gode billeder, som er med til at fortælle historien om et begivenhedsrigt 2021.

Vi har valgt ikke at bruge penge og papir på en trykt udgave, men Årsrapport 2021 er blevet sat flot op af vores gratis samarbejdspartner, Kirk & Kløgt i Ribe. Du kan [finde den på Issuu.](#)

Over 1000 fejrede Jens Rosendal

I tirsdags fyldte Jens Rosendal 90 år. Og 'Vadehavets digter' blev fejret med manér: Flere end 1000 mennesker mødte op på stranden nogle få hundrede meter fra digterens hus i Vesterende Ballum. Mange af dem gik med på vaden, hvorfra de gik ind sammen med tidevandet, mens de meget passende sang Rosendals ['Vi henter tidevandet ind'](#). Tønder FDF Brass Band var med og akkompagnerede.

Inde på stranden sad Jens Rosendal på sin bænk og nød skuet og sangen. Og formanden for Nationalpark Vadehavet, Janne Liburd, holdt fødselsdagstale. Heri lød det blandt andet: "Dine sange, som 'er et helt andet sprog', er med til at åbne alle vore sanser. Din hyldest til stedet er med til at få os andre til at lytte og forstå vigtigheden af Vadehavets dynamik og stærke kræfter i skiftende modstand, vandstand og medvind."

Efterfølgende var der mere fejring, sang og suppe i Ballum Multihus, hvor 550 deltog. Fejringen var arrangeret af Erhardt og Else Kirsten Ehmsen fra Vadehavssmedjen (nationalparkpartner) og med hjælp fra en række frivillige.

2.A hjælp med redeflåder til sortterner

2.A på Tønder Grundskole kom og hjalp til, da vi i slutningen af april lagde små redeflåder ud til sortternerne i Tøndermarsken. Forinden fik børnene fortalt om de sjældne sortterner, og hvorfor vi skal passe på dem, af seniorbiolog Thor Hjarsen fra WWF Verdensnaturfonden. [WWF fik tidligere på året gik ind i det særlige sortterne-projekt](#), som nationalparken og en række partnere har drevet siden 2015.

Eleverne var meget entusiastiske med at finde mudder og plantedele, som skulle lægges på redeflåderne for at gøre dem indbydende for sortternerne - og det glædede Thor Hjarsen: "Det var fedt at opleve børnene så engagerede og videbegærlige. Det er vigtigt, at vi allerede fra barnsben får gode naturoplevelser, så børnene tager glæden ved naturen med sig videre i livet. Bevidstheden om al den fantastiske natur, vi har i Danmark, er helt afgørende for, at vi også bliver ved med at passe på den," siger WWF-biologen.

Tønder-klassen hjalp til på en af i alt fem lokationer i Tøndermarsken, hvor blev nu er udlagt i alt 100 redeflåder. Nogle af flåderne er af en 'gammel' velkendt type, andre er af en ny type, som er blevet udviklet efter nederlandsk model. Den har et lille 'stakit', der skal forhindre bl.a. ænder i at entre flåden, så den tilter - og æg/unger ryger i vandet. Sortternerne er nu kommet tilbage fra overvintring i Vestafrika, og nu bliver det spændende at følge, hvilken flådetype de foretrækker.

Kystfuglehegn sat op på strandene

Ynglefuglene på strandene i nationalparken søger i stigende grad hen til de få og små steder, hvor der i kraft af 'Kystfugleprojektet' skabes fred og ingen fare til at lægge æg og opfostre unger. Det sker ved at lave indhegninger til ynglende præstekraver, klyder, strandskader og terner. Igen i år er etableret rævesikre hegn på Lakolk Strand, på Fanø Sydstrand og på Fanø Nordspids - og nu også på Blåvand Strand.

Arbejdet til fordel for de truede kystfugle sker gennem en flot indsats fra frivillige fugleentusiaster fra Dansk Ornitologisk Forening og et godt samarbejde med Naturstyrelsen, Forsvaret, Blåvand Fuglestation og vadehavskommunerne.

Læs mere under [nyheder](#) på vores hjemmeside.

Flydende øer til terner i Esbjerg Havn

Nationalpark Vadehavet arbejder på at skabe nye yngleområder til de hav- og fjordterner, som [hvert år slår sig ned på tagene af fabriksbygninger på Esbjerg Havn](#) for at yngle. Det sker i et samarbejde med havnen, Aarhus Universitet og Dansk Ornitologisk Forening og med økonomisk støtte fra flere virksomheder på havnen og fra 15. Juni Fonden.

Projektet har således afprøvet etableringen af 'en yngle-strand' på en mole, men på grund af for store arbejdsmæssige og økonomiske omkostninger og afventende resultater, arbejdes der i år på at give de mange ternere et nyt tilbud. Det består i, at der er udlagt to nybyggede flåder på hver 3 x 6 meter, som er indrettet med sand, muslingeskaller og lokketerner. Flåderne er lagt 'for svaj' ved to nye fortøjninger i den sydvestligste del af Trafikhavnen. Her ligger de godt i læ, og det er håbet, at hav- og fjordterneerne på Esbjerg Havn vil tage godt imod det nye 'boligtilbud', når de i disse uger flyver rundt for at finde en passende yngleplads.

På flåderne er der fred og ro for mennesker og rovdyr, så måske vil de nye 'husbåde' komme ternerne til gode. Tak til frivillige fra DOF, Esbjerg Havn og Jørgen Falby, uden hvis hjælp, flåderne ikke var blevet søsat og kørt i stilling til ternerne.

Tag med til ung vadehavs-konference

Er du ung og brænder for Vadehavet?

Så har du muligheden for at møde andre unge (18-ca. 27 år) fra Tyskland og Holland til en såkaldt [Trilaterale Ungdomskonference](#).

Konferencen samler unge voksne, som allerede er involveret i eller er begejstrede for Vadehavets verdensarv.

For at opmuntre til unges ejerskab, handler programmet om at øge bevidstheden, dele indsigt i andre unges engagement i Vadehavet og uddybe fælles spørgsmål af interesse og visioner for fremtidens Vadehav. Mødet er gratis at deltage i og afholdes i St. Peter Ording 1.-4. September. St. Peter Ording ligger cirka 100 kilometer syd for landegrænden.

Hvis du er interesseret kontakt Anne Husum Marboe, 2092 3523 eller mail:

anhma@danmarksnationalparker.dk

Nationalparkskibet på hemmelig mission

Tirsdag morgen kl. 4 mødte mandskabet ved Kammerslusen i Ribe for at gøre klar til at blive sluset ud i Vadehavet. Kl. 5 ringede de frivillige til koordinatoren og meldte afgang. Nationalparkskibet var denne morgen på vej på hemmelig mission - det skulle være med i en redningsøvelse i NATO-regi "Dynamic Mercy".

Allerede kl. 8.15 var mandskabet, som skulle reddes, sat af på vaden. Nysgerrige sæler løftede hovederne og så i retning af de gule mænd på vaden - men lagde sig igen, da de ikke fornemmede fare. Det var dog ikke længe, at de gule mænd fik lov at vente sammen med sælerne, for allerede 9.30 var de reddet af "Sønderho", mens "Esbjerg" og "Rømø" kom "Vadehavet", som havde haft en eksplosion, til undsætning.

Nationalparkskibet bliver normalt brugt til undervisning, forskning og som besøgssted i forbindelse med events, så deltagelsen i NATO-øvelsen var en ny og spændende oplevelse for mandskabet, som inden længe sejler nordpå for at deltage i Nationalparkdagen på Myrthuegård. [Læs mere om redningsaktionen og sommerens togter på vores hjemmeside.](#)

Tak for indsatsen til mandskab og alle øvrige deltagere i NATO-redningsøvelsen.

Det sker i Nationalpark Vadehavet i 2022

- 21. maj - [Nationalparkdag - mød os i mørket](#)
- 21. maj - [Vikinger og Vadehavet på Ribe Vikingecenter](#)
- 21. maj - [Nationalparkdag på Fanø med Club Fanø](#)
- 22. maj - [Nationalparkdag Myrthue](#)
- 22. maj - [Nationalparkdag Højer Mølle](#)
- 22. maj - [Darum Vadehavsdag](#)
- 22. maj - [Nationalparkdag på Naturcenter Tønning](#)

Guidede ture og arrangementer i [de kommende måneder](#) kan du blandt andet finde på vores hjemmeside.

Vidste du at:

- du kan lave [vadehavsmad med Vadehavscentret den 22. maj?](#)
- [BBC sætter fokus på Vadehavet](#) i ny dokumentarserie?
- du kan nå at komme med til foredrag i aften "[Da hekseforfølgelse gik af mode](#)" på Det gamle Rådhus i Ribe?
- Velux-fonden holder [morgenmøder om havet?](#)
- Mit Vadehav har lavet en [Vi henter tidevandet ind-opgave](#) i anledning af Jens Rosendals 90-års fødselsdag?
- du stadig kan nå at tilmelde dig Mit Vadehav kursus for børnehavepersonale og pædagogstuderende d. 7. juni? Læs mere på [Mit Vadehav.dk](#)

Fotos: Sekretær med spove: Anne Husum Marboe; Naturkunstnere: ; Jens Rosendal: Uwe Iwersen/JV; Redeflåder: Jonas Ejderskov/WWF; Kystfuglehegnere: John Frikke; Terneflåder: John Frikke; Unge vandrere: Ulrik Pedersen/TMI; NATO-øvelse: Steffen Steffensen; Darum Vadehavsdag: Darum Lokalråd; Vadehavsmad: Vadehavscentret

Nationalpark Vadehavet opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyhedsbrev og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Nationalparkens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)